

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ คนชายขอบกับกระบวนการสร้างเวทีการต่อสู้เพื่อแย่งชิงทรัพยากร

ชื่อผู้เขียน นางสาวเนตรดาว ยิ่งยุบล

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร.ยศ สันตสมบัติ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จามะวี เชียงทอง กรรมการ

อาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ วิทยากัด กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นการศึกษาว่าด้วยคนชายขอบกับกระบวนการสร้างเวทีการต่อสู้เพื่อแย่งชิงทรัพยากร และมุ่งวิเคราะห์กระบวนการสร้างเวทีการต่อสู้ของคนชายขอบว่ามีการอ้างสิทธิและความชอบธรรมเพื่อสร้างอำนาจในการเข้าถึงทรัพยากรอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อทำความเข้าใจถึงการสร้างกลยุทธการเคลื่อนไหวของกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอในการสร้างอำนาจการเข้าถึงทรัพยากร

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าในบริบทความขัดแย้งในการแย่งชิงทรัพยากรในพื้นที่จอมทอง มีประเด็นความขัดแย้งหลัก คือ ความขัดแย้งเรื่องการใช้น้ำ ความขัดแย้งจากการทำไร่เลื่อนลอย ความขัดแย้งจากการใช้พื้นที่ป่า และความขัดแย้งเรื่องไฟฟ้า ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวเป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มอำนาจทางสังคม 4 กลุ่ม คือ รัฐ คนพื้นราบ กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (มูลนิธิธรรมนาถ) คนพื้นที่สูงปกากะญอ ซึ่งภายใต้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นพบว่าคนพื้นที่สูงปกากะญอได้ถูกกระทำให้เป็น "คนชายขอบ" ที่สูญเสียอำนาจและความชอบธรรมในการจัดการทรัพยากร โดยมีกระบวนการทำให้เป็นคนชายขอบ 3 กระบวนการ คือ กระบวนการที่หนึ่ง การขยายอำนาจรัฐในการควบคุมทรัพยากรผ่านเครื่องมือในการกำหนดนโยบายกฎหมายควบคุม พื้นที่ต่างๆ กระบวนการที่สอง คือ กระบวนการพัฒนากระแสหลักที่ปิดล้อมชุมชนปกากะญอ กระบวนการที่สาม คือ การสร้างภาพมายาคติให้เกิดความอคติทางชาติพันธุ์ทำให้ปกากะญอกลายเป็น "คนอื่น" ในสังคมไทย

ด้วยกระบวนการดังกล่าวทำให้ส่งผลให้ชุมชนปกากะโทถูกเบียดขับออกจากการจัดการทรัพยากรและถูกจำกัดสิทธิการใช้พื้นที่ป่าและทรัพยากร และในงานศึกษานี้พบว่าในเวทีการต่อสู้นั้น กลุ่มอำนาจทางสังคมได้ใช้กลยุทธ์ในการอ้างสิทธิความชอบธรรมเพื่อพยายามแย้งขิงนิยามความหมาย ซึ่งในเวทีการต่อสู้ชุมชนปกากะโทไม่ได้ยอมจำนนต่อสถานะการถูกทำให้เป็นคนชายขอบที่ถูกกีดกันสิทธิการเข้าถึงทรัพยากรแต่เพียงฝ่ายเดียว ในทางตรงกันข้ามชาวปกากะโทได้พยายามปรับตัวต่อสู้ ตอบโต้ โดยอาศัยกลยุทธ์หรือยุทธวิธีการเมืองนิเวศ (Political Ecology) ด้วยการนำเสนอภาพชาวปกากะโทในฐานะ "ผู้นุรักษ์" โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้คือ 1) การสร้างความเป็นชาติพันธุ์ชาวปกากะโทในฐานะผู้นุรักษ์ 2) การสร้างและปรับองค์กรของชุมชนปกากะโท 3) การปรับพิธีกรรมดั้งเดิมของชุมชนปกากะโท 4) การสร้างวาทกรรมด้าน "การอนุรักษ์กระแสหลัก" ของปกากะโท

ด้วยกระบวนการสร้างภาพ "ผู้นุรักษ์" นั้น ทำให้เห็นถึงการปรับตัวในการต่อสู้ ตอบโต้ และสร้างศักยภาพในการเข้าถึงเพื่อสร้างอำนาจขงขิงการจัดการพื้นที่ป่าหรือทรัพยากรของปกากะโท

Thesis Title	Marginal People and Process of Arena Construction for the Struggles Over Resources	
Author	Natedow Youngyubol	
Master of Arts	Social Development	
Examining Committee	Professor Dr.Yos Santasombat	Chairman
	Assistant Prof. Dr. Jamaree Chiengthong	Member
	Lecturer Dr. Chusak Wittayapak	Member

Abstract

The thesis is a study of marginal people and process of arena construction for the struggles over resources. It emphasizes on an analysis of contesting terrain process of marginal people that how they refer and legitimize their power to access resources. This is for understanding the strategies of the "Pga-ker-yoeu" movement for their power to access resources.

The result of this study is that there are 4 main contradictions on the struggles over resources in "Chom Thong" area: water use, swidden and burn cultivation, forest area use, and forest fire. And there are 4 main interest groups conflicted each other: State, Lowlander, Non-government organization (Dhammanad Foundation), and Highlander (Pga-ker-yoeu).

Under the contradictory context, the Pga-ker-yoeu is marginalized and loses their power and legitimacy on resources management. And the process of marginalization has 3 steps; 1.) State power extension for controlling resources by law and policy, 2.) The process of main development encroached "Pga-ker-yoeu"

community, and 3.) The construction of ethnocentric established "Pga-ker-yoeu" as "the other" in Thai society.

The process of marginalization impacts on "Pra-ker-yoeu" community. They are marginalized on resources management and limited their right to use forest area and resources. And each of interest group has its own strategy for constructing or defining resources management.

In the contesting terrain, the "Pra-ker-yoeu" does not succumb to the process of marginalization. On the contrary, they try to cope and response this process by using political ecology strategy. They present themselves as "conservationists" by using 4 main processes; 1) Constructing identity Pga-ker-yoeu 2) Constructing and adjusting their community organization, 3) Adjusting their traditional rituals, 4) Creating opposite discourse against the main conservational thought.

The process of "conservationist" construction is the adaptation of the "Pga-ker-yoeu" for coping, responding, and potential creating power to access forest area or resources management.